

GUSTAVO RODRIGUEZ

**ILEGÁLNI
ANARCHISMUS**

Gustavo Rodriguez

Ilegální anarchismus: falešný protiklad

Illegal Anarchism: The false dichotomy

Ediciones „Cara a cara con el enemigo“, Mexico

Text je přepisem přednášky Gustava Rodrigueze, přednesené v obsazeném sociálním centru „La Casa Naranja“, Tlalnepantla, stát Mexico v sobotu 3. 7. 2011.

Samotný název našeho textu, mohl by si pomyslet nezkušený čtenář, vyjadřuje dvěma slovy totéž. Je zajímavé, že mnoho z těch, kteří se hlásí k anarchismu, si rovněž myslí, že hovořit o „ilegálním anarchismu“ znamená opakovat očividné. Zmíněný výraz však má určitý smysl, a to pouze a jedině, pokud se vzhledem k uskutečňování přímé akce – tedy, ve chvíli, když naši teorii převádíme do praxe, náhle objeví dva protichůdné názory. Tento mimořádně nešťastný antagonismus v našem hnutí nepochybně existuje a je příčinou různých prapodivných sporů. Pusťme se tedy do rozboru naší otázky a zabývejme se tedy falešným protikladem „legálního anarchismu“ versus „ilegálního anarchismu“.

Jedná se o falešný protiklad právě proto, že samotný pojem „legální anarchismus“ je ostrým protikladem sám o sobě. V okamžiku, kdy se začneme odvolávat na legalitu, popíráme anarchismus. Anarchismus je ilegální, nebo není anarchismem. To je jeho podstata a význam, jeho přirozenost. Právě proto, zdá se, někdy zcela běžně zapomínáme pečlivě zdůrazňovat antiautoritářský charakter anarchismu, tedy skutečnost, že je zásadně protisystémový a bojovný. Naše motto je stavět se proti veškeré moci. Právě z tohoto důvodu se od prvního okamžiku, kdy se ujistíme ve svém anarchismu, sami stavíme mimo zákon.

Když se prohlásíme za anarchisty, postavíme se tak proti systému navlády člověka nad člověkem. Bojujeme proti celému společenskému uspořádání a všem zákonům, na kterých stojí. Všechny zákony poskytovaly a stále budou poskytovat legální oporu útlaku a nadvládě. Pokud se stavíme proti státu, musíme se stavět i proti zákonům, které zosobňují a ospravedlňují jeho existenci. Jako anarchisté tedy stojíme mimo zákon už jen proto, že jsme anarchisté, tedy ze své přirozenosti. V dnešní době však znovu vstupuje do hry liberální intoxikace a způsobuje takový zmatek, že se musíme vyjadřovat skutečně velmi jasně. Měli bychom tedy velmi zřetelně říci, že pokaždé, když se vynoří eufemismus „ilegálního anarchismu“, jedná se o specifickou snahu znevažujícím způsobem popisovat taktiku, metodologii a logiku „povstaleckého anarchismu“ - udavačským způsobem z pozice údajné morální převahy ukázat prstem – a vlastně tak popřít anarchismus jako takový. Camillo Berneri to vyjádřil výrokem, který Bob Black znovu zpopularizoval v 80. letech 20. století, že „Existují anarchisté, kteří jsou nepřátelé Anarchie“.

Než se ponoříme do historie takzvaného „ilegálního anarchismu“, měli bychom se na úvod krátce zmínit o koncepčně i prakticky nesoudržné pozici „legálního anarchismu“, která v praxi umenšuje, exkomunikuje a ztěžuje působení upřímných stoupenců i sympatizantů Anarchie. Pokud chceme porozumět tomu, proč se vůbec takový dvojnásobný termín mezi námi objevil a abychom byli schopni vysvětlit, jaké zájmy sebou nese, znovu si musíme položit nevyhnutelnou otázku, co je to tedy vlastně anarchismus? Jak jednou zdůraznil Alfredo Bonanno, tak je dokonce i mezi anarchisty neustále nutné se vracet zpět k této základní otázce. Právě mezi anarchisty je to dokonce často nevyhnutelné.

Alfredo Bonanno vysvětluje, že neustálé navracení se k původní otázce je následkem skutečnosti, že anarchismus není něco jednou provždy definovaného, co může být žárlivě stráženo v nedotknutelném stavu a z čeho můžeme neustále odvozovat potřebnou argumentaci. Má pravdu. Je paradoxem, že existuje mnoho lidí, označujících se za anarchisty, kteří ale obhajují pravý opak, což znamená, že anarchismus chápou jako ideologii, která má být udržována ve stavu neposkvrněnosti, chráněna, jako kdyby to bylo vyznání víry, jak napsal Bonanno.

Tito anarchističtí dogmatici chápou svůj ideál jako svaté písmo, z něhož je možné pro každou příležitost odvodit celou řadu argumentů a pomocí nekonečného opakování posvěcených frází se tak vyhnout střetu s realitou. Je nepopíratelné, že obě strany anarchistického spektra se navzdory svým nesmiřitelným protikladům do značné míry drží tohoto pokřiveného, idealizovaného pojetí anarchismu.

Týká se to jak současného liberálního „esencialismu“, tak „historicismu“, přímo se odvozujícího od marxismu – oba s anarchismem zacházejí jako s ideologií. To nám v jisté míře může osvětlit,

proč pokaždé, když se anarchismus vzdálí realitě konkrétních bojů, ať už kvůli obecnému dějinnému vývoji nebo kvůli úpadku hnutí utlačovaných, objeví se znovu tyto staré přízraky a zdegenerují do ideologie. Trvám na tom a rád to znovu zopakuji, že anarchismus často uchopí svoji teorii a praxi jen tím, že se ostře v otcovražděném stylu oddělí od svých soudobých kořenů.

Naneštěstí, pouze s několika nepočítanými čestnými výjimkami byla drtivá většina historiografie anarchismu sepsána lidmi, stojícími mimo a právě proto se objevila jeho umírněná a moudře „učesaná“ varianta, vypracovaná předními akademickými badateli. Tento primitivní proud od té doby paralelně směřuje s anarchismem. Vznikl tedy dlouhý a objemný seznam anarchistické historiografie, účelně přizpůsobené pro utišení špatného svědomí liberálních humanistů nebo pro posílení historické perspektivy jasně marxistického ražení. Ve specifickém případě španělskojazyčné anarchistické historiografie se před námi rozevírá celé spektrum doslova nechutných „anarchistických“ knih, podporujících moralistické koncepce postav jako Carlos Dias (expert ve službách Vatikánu), Victora Garcíi nebo Fidela Miró, kteří se zmocnili a zredigovali starší podobné knihy, sepsané Diegem Abadem de Santillanem a jemu podobnými. O nic méně nechutné nejsou knihy, vydávané nakladatelstvím Buenacasa a Gomez, prezentujícím anarchismus ze svého pohledu – a to ani nemluvě o oficiální historiografii a udavačích typu Angela Herrerina Lopeze, historika placeného španělskou vládou, nebo Juana Avilese. Další odporná postava se vynořuje v podobě historika Abrahama Grobarta (Fabio Grobart), kterého kubánská vláda pověřila důležitým úkolem vymazat anarchismus z historie této ostrovní země. V tomto moři „anarchistické“ historiografie tak plaveme a toneme a informace z tohoto zdroje musíme neustále srovnávat s jinými prameny, dokonce i ze strany našich nepřátel, buržoazního tisku. Je až neuvěřitelné, že v devíti z deseti případů najdeme v otevřeně buržoazních historických pracích mnohem více informací, především dávno zapomenutá nebo umlčená jména a události. To samé se týká oficiální historie, kde se můžeme občas dostat k pramenům z policejních archivů. V těchto textech, zpracovaných akademickými metodami a pravidelně označovaných jako „sociální historie“, nacházíme množství cenných informací, odhalujících jména a skutečnosti, mající v úmyslu odhalit nás jako bandity a teroristy, ale když neexistují žádné objektivní studie, musíme se spokojit s těmito texty.

Co se tedy týče našeho tématu, tak je třeba na úvod říci, že když se hovoří o takzvaném „ilegálním anarchismu“, tak se pravidelně odkazuje na povstalecký anarchismus, to jest soubor anarchistických strategií, implementovaných především ve Francii, Itálii, Belgii, Švýcarsku a Spojených státech během posledních dvou desetiletí 19. století a prvních třech desetiletí 20. století. Toto specifické období naší historie, ze kterého pochází například povstalecké deklaráce z madridského kongresu v roce 1874 a takzvané „odvetné atentáty“, bylo přesně oním okamžikem, kdy se zrodil falešný protiklad, v jehož rámci se začalo hovořit o „legálním anarchismu“, stojícímu proti nějakému „ilegálnímu anarchismu“.

Celý problém se objevil v průběhu zuřivých sporů na konci 19. století ve Francii, týkajících se takzvaného Duvalova případu. Dne 5. října 1886 provedli anarchisté Duval a Turquais, členové skupiny „La panthère des Batignoles“ expropriaci v hotelu na ulici Montecceauce v Paříži. Krátce poté, co byl Clement Duval zadržen policií, přičemž se bránil se zbraní v ruce a zranil policejního inspektora, velícího zásahu, se rozpoutala nesmiřitelně ostrá diskuse. Brzy dorazila i na stránky časopisu La Revolte, který tehdy redigoval Petr Kropotkin a stala se všudypřítomnou v celém anarchistickém hnutí. Netrvalo dlouho a objevily se jasně hodnotící soudy. Na scéně se objevili „legalisté“, prosazující evoluční a na vzdělávání postavený anarchismus, který by ideály svobody a spravedlnosti uskutečnil pomocí psané a ústní propagace a masových organizací – a který anarchisty, jednající „mimo zákon“, označoval za „kriminálníky, nepřátelské našim idejím“. Duval nicméně ve svém dopisu vyšetřujícímu soudci celý problém velmi dobře objasnil a dovoluji mi nyní z něj citovat: „Ve svém obvinění, které jsem si přečetl ve věznicí Mazas, jsem spatřil slova: ‘pokus o vraždu’. Věřím však zcela opačně v to, že jsem jednal v sebeobraně. Je jasné, že vy a já na věc nehledíme stejnými očima, protože já jsem anar-

chista, neboli lépe řečeno, stojím na straně Anarchie a nikdo dnes nemůže být anarchistou a zároveň uznávat zákony, neboť ze zkušenosti je známo, že zákon se nechává prostituovat ve službě prosazování zájmů nebo naopak útlaku některé ze společenských tříd. Pokud jsem zranil inspektora Rossignola, bylo to proto, že se na mě vrhl ve jménu zákona. Já jsem jej zranil ve jménu svobody. Stojím si tak za svými zásadami a nejsem žádný pachatel pokusu o vraždu... já jsem ten, kdo se pokusil ukrást to, co již bylo ukradeno“.

Duvalův dopis je naprosto jednoznačný, byl anarchista a jako takový stál vědomě mimo zákon. Jeho slova zdůrazňují to, co jsme napsali již dříve, že být anarchistou znamená být ilegální ze své přirozenosti. Clement Duval byl 11. ledna 1887 předveden před soud a během své obhajoby prohlásil, že vlastnictví, ukotvené zákony a zaručené jako buržoazní právo, je samo o sobě krádeží a ti, kteří disponují obrovskými majetky, je získali pomocí přivlastňování kolektivně produkovaného bohatství a tedy oni jsou skutečnými zloději a ne ti, kteří si znovu snaží přisvojit chléb, který jim byl odejmut. Duvalův projev znovu upevnil anarchistické principy proti všem, kteří se je snažili diskreditovat pomocí buržoazního moralizování.

Když byl poté Duval odsouzen k smrti, bylo zřetelné, že důvodem je i jeho anarchistické přesvědčení. Nechyběly statečné hlasy, které ho právě ve jménu Anarchie hájily, jako Louisa Michel, u soudu zvolala „Ať žije anarchie!“ a vyzvala všechny uvědomělé revolucionáře, aby bojovali proti rozsudku. Pod silným tlakem byl nakonec trest smrti proměněn na doživotní nucené práce ve Francouzské Guayaně.

Duvalovi se odtud podařilo uprchnout do Spojených států, kde se usadil v New Yorku díky podpoře a solidaritě italsko-amerických anarchistů, s nimiž začal pracovat v redakci časopisu „L'Adunata del Refrattari“. Tato „vzpurná“ tiskovina, jak napovídá její název v italštině, byla jedním z nejzásadovějších anarchistických médií v tehdejší Americe a stala se zdrojem, odkud se šířilo vzbouřenecké povědomí amerického anarchistického hnutí jasně povstaleckého ražení po celém kontinentu. Ve všech možných částech Evropy, hlavně v Itálii, Francii a Španělsku, rovněž na konci 19. století vzešla záplava povstalecké anarchistické literatury. Mezi nimi vyčnívaly publikace z Barcelony, Valencie a Zaragozy, často vydávané italskými anarchistickými emigranty. Aktivitu takzvaného „ilegálního anarchismu“ na konci 19. století ilustrují už jen jejich tituly jako „Povstalecké ozvěny“, „Sociální otázka“, „Ideje a dynamit“ - vydávaný skupinou Paola Schichiho, nebo „La Revenge“, vydávané Paulem Bernardem, či „Ravacholova pomsta“.

Jedna z malých anarchistických skupin, které byly na konci 19. století aktivní v Paříži a podporovaly expropriační praxi, byla „Los Intransigentes“. Skupinu založili dva italští anarchisté, přebývající ve Francii, Pini a Parmeggiani. Vittorio Pini obhajoval revoluční vyvlastnění a do debaty se zapojil krátce po svém vlastním zatčení na základě žádosti italské vlády o vydání. Během policejní prohlídky jeho domova byl objeven doslova arzenál zbraní a částka 500 franků, což byla v roce 1889 opravdu značná suma. Pini byl společně s několika svými soudruhy postaven před soud a rozsudek 20 let těžkých nucených prací resuscitoval kontroverze, spojené s Duvalovým procesem a na stránkách „La Révolte“ byly zveřejněny názory redakce na celý případ: „Pini nikdy nebyl profesionálním zlodějem. Je to muž skromných potřeb, žijící prostě a dokonce chudě, ale důsledně. Pini kradl pro potřeby propagace, což nikdo nemůže popřít. Během soudu se Pini označoval za jediného zodpovědného člověka za provedené činy a hájil anarchistický princip krást, neboli lépe řečeno expropriovat“.

Duvalův a Piniho případ jasně vyložily téma revoluční expropriace a umístily jej do kontextu přímé akce a povstalecké taktiky, což se v plné síle navrátilo během debat anarchistické Mezinárodní konference v Paříži v roce 1889, kde ovšem nebyla ve věci dosažena žádná shoda. Ve vztahu k přímé akci vznikly jasné postoje, které sice nezmiňovaly přímo expropriaci, ale neponechaly ani stín pochybností na tom, že z perspektivy permanentního povstání je ospravedlněna celá škála taktik, od odvetných útoků až k propagandě činem.

Podrobně se tím zabýval i londýnský Anarchistický kongres z roku 1881. Zde bych se rád zmínil o anekdotickém detailu, který podrobně popisoval účast jednoho mexického anarchisty na tomto kongresu a přímo v oficiálním zápisu bylo poznamenáno, že navštívil kongres „kvůli osvojení znalostí chemie pro výrobu výbušnin“. Rovněž byla zdokumentována neustálá infiltrace policejních agentů, snažících se zdiskreditovat setkání jako schůzi nebezpečných mezinárodních teroristů.

Kontroverze mezi anarchisty, hájícími expropriace a propagandu činem a zapojujícími se do širokého spektra přímých akcí, prosazujícími jednotu prostředků a cílů – a na druhé straně těmi, kteří se rovněž označovali za anarchisty, ale první skupiny označovali za „nemorální“ a „násilnické“, zrodila nálepku „ilegálního anarchisty“, která se objevuje i dnes a prohlubuje propast mezi různými způsoby pohledu na přímou akci v závislosti na perspektivě.

Tato kontroverze naneštěstí přetrvávala po celou historickou dobu a byla prostě akceptována nebo asimilována jako „dvojakost“, údajně přítomná v nejhlubší definici anarchismu. Vláčíme ji tedy neustále s sebou. Nicméně tato údajná „dvojakost“ je falešná a stále spočívá na nekritickém používání nepravdivých a oportunistických argumentů a termínů a upevňování vztahů mezi těmi, o nichž jsme hovořili na začátku, jejichž naprosto fiktivní svazek s anarchismem si nezaslouží nic, než rozhodný a násilný rozkol.

Odráží se zde protiklad z další falešné „dvojakosti“, která se snaží udržet v anarchismu, ospravedlňuje svůj původ v námi také již dříve diskutovaných tradicích a která vede k tezi o tom, že existují „dva anarchismy“. Tím jsme se zabývali snad už tisíckrát a je pro nás naprosto klíčové zdůraznit, že anarchismus je živoucí tělo teorie a praxe, které vyrostlo z otevřeného uspořádání myšlenky a činu, vtěleného v povstalecké hnutí, které svoji svébytnost determinovalo neslučitelným rozchodem s liberálním idealismem a překračovalo omezený marxistický ekonomický pohled prostřednictvím původních a nepřenositelných úvah o mocenském systému a utváření sociálních tříd.

Během prvních tří dekad dvacátého století se taktiky i metody povstaleckého anarchistu ještě více rozšířily. V letech těsně předcházejících Ruskou revoluci jsme byli svědky široké a obecné praxe, čerpající sílu z expropriací a propagandy činem. Tehdy se ve Francii staly slavné skupiny jako „Dělníci noci“, známí také jako „Banda z Abeville“, kteří se střetli v ozbrojené konfrontaci s policií po jedné nevydařené akci, přičemž byl anarchistou Mariusem Jacobem zastřelen policejní důstojník Alexandre Pruvost. Jacob byl klíčovým členem této malé expropriační skupiny, do které byla rovněž zapojena jeho matka a manželka.

Jacob byl zatčen kvůli držení výbušnin po sérii menších expropriací, které přivedly polici na jeho stopu a byl odsouzen na 6 měsíců do vězení. Krátce poté byl znovu zatčen, ale podařilo se mu vyhnout pětiletému vězení pomocí předstírání duševní nepřičetnosti. Byl umístěn do psychiatrické léčebny, odkud ale uprchl a skrýval se ve městě Séte. Zde začal organizovat skupinu podobně smýšlejících anarchistů, kteří se otevřeně nehlásili k anarchismu, ale sdíleli určité principy a bude lépe citovat přímo: „Používat zbraně pouze k ochraně vlastního života a naší svobody před policií, krást pouze od zřetelných sociálních parazitů jako podnikatelů, bankéřů, soudců, důstojníků, šlechticů a kléru, ale nikdy od těch, vykonávajících šlechtěné a užitečné profese jako učitelů, lékařů, umělců, řemeslníků, dělníků apod. Ze získaných peněz bude věnován poměrný díl na propagaci anarchistické věci“.

Jacob byl nakonec obviněn ze 150 případů expropriace a vraždy policisty Pruvosta a v březnu 1905 byl postaven před soud v Amiensu. Hrozil mu trest smrti popravou pod guillotinou. Během procesu zcela zřetelně projevilo, jaké ideály ho inspirovaly. Prohlásil zde: „chci mít svoji svobodu, nezávislost a lidskou důstojnost a nerespektuji majetky pánů. Řečeno tvrdě a bez okolků, přirozeně mám raději krást, než být okrádán“.

Jacob unikl guillotíně, ale byl odsouzen na 26 let těžkých nucených prací v Cayenne. Po 17

pokusech o útěk z Ďáblova ostrova a více než 20 letech, se vrátil do Francie. V roce 1936 odcestoval do Barcelony, přitahován září španělské revoluce a anarchistickým milicím vypracoval strategii dodávek zbraní. Nicméně Ascaso a Durruti byli zrovna mimo město a Jacob se potkal tvář v tvář s „legalistickým anarchismem“, který byl u moci. Byl ze španělské reality hluboce zklamán a lapidárně poznamenal: „Kde jsou anarchisté? V masových hrobech. Zrazení v zázemí, obětují se na frontě“. Oficiální autoři jako Gómez Casas nebo Víctor García o tom samozřejmě mlčí.

Další francouzské uskupení, známé jako „Bonnotův gang“ bychom měli rozhodně zmínit bok po boku s těmi nejnámějšími anarchistickými povstaleckými skupinami ze začátku 20. století, protože jeho činnost odstartovala díky osobní iniciativě Julese Bonnota a skupiny povstaleckých anarchistů kolem ilegálního časopisu „L'Anarchie“. V raných letech dvacátého století byly teorie revolučního vyvlastnění a propagandy činem promyšleny přímo v záplavě povstaleckých anarchistických publikací, které v rámci širší povstalecké taktiky těmito metodám propůjčovaly vysokou platnost.

Z této oblasti rovněž pramení široký proud historiografie, ale přinejlepším omezené a umírněné a když se začínáme pít po pramenech, zjistíme, že mnoho věcí bylo doslova vymazáno z paměti a odsouzeno k zapomnění. To, co se stalo, ale můžeme rekonstruovat s pomocí dostupných informací.

Pratcem mexického povstaleckého anarchismu byl Julio Lopez Chavez, který již v letech 1867-1868 provedl celý řetězec expropriační a konfrontační aktivity, než byl v červenci 1868 zastřelen na příkaz liberální vlády Benita Juaréze. Lopez Chavez nebo Chavaz Lopez, protože někteří historici uvádějí jeho jméno v obráceném pořadí, a to samé se týká i dobových dokumentů i denního tisku... tak tedy Julio Lopez Chavez, obdržel v dětství vzdělání v moderní škole Escuela del Rayo y el Socialismo, založené Plotinem Rhodakanatym ve městě Chalco, který byl inspirován Fourierovými a Proudhonovými myšlenkami, ovšem Lopez Chavez rychle opustil mutualistické ideály a stal se bakuninistou.

Pokud bychom chtěli shrnout jeho myšlení, nechte mě ocitovat tuto větu: „Jsem anarchistou, protože jsem nepřitelem všech vlád a jsem komunistou, protože já a moji bratři chceme pracovat na společné půdě“. Rhodakanaty se od svého žáka distancoval, protože nesouhlasil s povstaleckým anarchismem a v rámci jeho idylické a evoluční vize neuznával ozbrojený boj jako součást anarchistického ideálu. Julio Lopez se stal noční můrou pro bohaté statkáře a nedopřál klidného spánku celé vládnoucí třídě oblastí Chalco a Texcoco a své akce prováděl také v jižních oblastech Morelos, San Martín Texmelucan a západě v Tlapanu. Na statkářských haciendách vyvlastňoval nejenom tak, že vyloupil dům a získal peníze, cennosti, zbraně a koně, ale také vyvlastnil statkářskou půdu a rozdělil ji místním rolníkům. Provedl tolik nájezdů, že si vysloužil přezdívku „komunistický bandita“ a přesně takto ho tituloval dobový denní tisk. Jeho skupina se nakonec rozrostla do počtu více, než padesáti lidí a šířila anarchistické myšlenky mezi rolníky a Indiány z oblasti. Poté, co padl v přestřelce, tak povstalecká a expropriační aktivita pokračovala až do roku 1870, nejen v původní oblasti, ale také na Yucatánu, kam bylo deportováno několik jeho soudruhů. Ve městě Merida bylo 24. února 1869 popraveno patnáct z nich.

Lopez Chavez rozšířil povstalecký anarchismus i do dalších států a povstalecká aktivita třech jeho soudruhů se odehrávala ve státě Chiapas, kde se zapojili do indiánských povstání z roku 1869 a ozbrojených útoků proti velkostatkům. Ignacio Fernandez Galindo, jeho manželka Luisa Quevedo a Benigno Trejo, všechno bývalí soudruzi Julia Chaveze z racionalistické školy v Chalco, se aktivně podíleli na organizační i bojové práci a šíření anarchistických myšlenek a propagandy činem mezi indiány Tzotzil. Fernando Galindo zajišťoval výcvik v ovládání zbraní a partyzánské taktice. Stát proti povstání přirozeně násilně zasáhl a vyzval, aby „se zločinci okamžitě bezpodmínečně vzdali a předali zbraně i své cizácké vůdce, kteří je zradili a manipulovali“.

Ve městě San Cristobal de las Casas se tehdy objevil na zdech plakát, zacílený na indiánské povstalce, který celou věc dokonale shrnuje. „Prezident ví o tom, co děláte a je velmi rozzloben a přestože má mnoho vojáků a zbraní, pošle jen tolik lidí, kolik bude potřeba a je si jist, že se vzdáte, protože ti lidé, kteří k vám přišli, vás neznají a nemilují vás tak, jako my... omluvte se vládě a odevzdejte zbraně, abychom mohli uvěřit tomu, co říkáte“.

Během Mexické revoluce došlo rovněž k povstaleckým anarchistickým akcím, v jejichž čele stáli radikální členové Partido Liberal Mexicano. Z této revoluční doby vyčnívají jména Ricarda Flores Magona a Praxedis Guerrero, ale zároveň mnoho povstaleckých anarchistů nevešlo ve všeobecnou známost, která by jejich bojům propůjčila nálepku „revoluce“. Specificky by se jednalo o italské povstalecké anarchisty, kteří, motivovaní vášnivými materiály z mexických novin Regeneracion a dramatickými projevy svých soudruhů v Los Angeles roku 1917, odjeli do severního Mexika a přidali se k anarchistickému povstání. Mezi mnoha těmito italskými povstaleckými anarchisty se nacházeli i Sacco a Vanzetti, kteří odcestovali do Monterrey, kde se shromáždila skupina italských anarchistů, vyhýbajících se nástupu do americké vojenské služby po vypuknutí První světové války a zajímajících se o místní „anarchistickou revoluci“.

Brzy však byli zklamáni a poznali, že „mexická revoluce“ je pouze mocenský boj mezi několika stranami. Tato skupina italských anarchistů ale vstoupila do historie svými expropriacemi a propagandou činem po celých Spojených státech. Tvrdé jádro bylo soustředěno kolem povstaleckého anarchistického časopisu „Cronaca Sovversiva“, na kterém spolupracovali rovněž Sacco a Vanzetti. Tato v italštině vydávaná tiskovina, se stala tou nejúčinnější zbraní v rozšiřování povstaleckého anarchismu mezi italskojazyčnými anarchisty v Americe.

Řady této povstalecké skupiny, kterou buržoazní tisk nazýval „Galleanisté“ podle redaktora časopisu Luigiho Galleaniho, rychle rostly. Skupina se brzy stala skutečnou sítí, přítomnou ve všech velkých amerických městech a ve známost z ní vešli především Nicola Sacco a Bartolomeo Vanzetti, Mario Buda známý jako Mike Boda, dále Nestor Dondoglio alias Jean Crones, Gabriella Segata Antolini, Luigi Bachetti a dále mnoho dalších, na které si nemohu vzpomenout. Zmínky máme ještě o dalších – Frank Abarno, Pietro Angelo, Carmine Carbone, Andrea Ciofalo, Ferruccio Coacci, Emilio Coda, Alfredo Conti, Roberto Elia, Luigi Falsini, Frank Mandese, Ricardo Oriciani, Nicola Recchi, Giuseppe Sberna, Andrea Salsedo, Raffaele Schiavina a Carlo Valdinoci.

Důrazné akce těchto anarchistů z nich vytvořily tu nejperzekvovanější revoluční skupinu, na kterou se zaměřily americké federální úřady. Nicméně z nich ale „umlčující historie“, a to nejen „oficiální“, ale také anarchistická historiografie, učinily téměř naprosto neznámé osoby, jejichž činy a texty, reflexe a teoretické příspěvky byly pečlivě vymazány. „Legalistický anarchismus“ učinil jedinou výjimku v případě Sacca a Vanzettiho a vyrobil falešný příběh, který z nich udělal „mučedníky anarchismu“ - stejně jako se to stalo předtím s chicagskými anarchisty, ze kterých se stali „Chicagští mučedníci“. Znovu byly uplatněné známé triky, jak přepsat celý příběh. V případě Sacca a Vanzettiho nastala stejná situace. Argument, který obhajoba logicky použila a prohlásila je za „nevinné“ se stal „oficiálním příběhem“. S výjimkou anarchistického historika Paula Avriche, který se hlouběji zabýval dobovou anarchistickou aktivitou a prací Alfreda Bonanna, popírají všechny ostatní publikované práce o Saccovi a Vanzettim jejich zapojení do expropriace, za kterou byli nakonec odsouzeni. Ve skupině, jejímž byli Sacco a Vanzetti aktivními členy, ale probíhaly neustále aktivní expropriace a peněžní prostředky takto získané, byly používány na pokračování v tisku anarchistických novin a na financování útoků, odvetných akcí a na podporu soudruhů ve vězení, nezaměstnaných soudruhů a také jejich rodin. Útoky byly vždy zacíleny na stát, kapitál a klérus a objektem útoků byli bankéři, průmyslníci, politici, soudci, státní zástupci, policisté a kněží.

K této skupině se váže neskutečné množství příběhů, které bychom si mohli vyprávět celý den, ale několik akcí si zasluhuje skutečně podrobnější zmínku, zvláště jejich útok z 24. listopadu 1917 proti Policejnímu ředitelství města Milwaukee, kde vybuchla mimořádně silná časovaná

bomba, kterou sestrojil Mario Buda, expert celé skupiny na výbušniny. Luigi Galleani rovněž využil svých schopností a připravil manuál na práci s výbušninami, který cirkuloval mezi povstaleckými anarchisty a následně jej zcela zjevně přeložila do angličtiny Emma Goldman. Tehdy byly policejní stanice kvůli silné anarchistické aktivitě ostře hlídané a u vstupu probíhaly kontroly, takže bomba byla umístěna do jednoho kostela ve městě a následně předána informace osobě, o které bylo známo, že je policejní informátor. Na místo rychle přijeli pyrotechnici a „zneškodnili“ bombu a odvezli ji na policejní ředitelství, aniž by si uvědomili, že tím právě spustili další skrytý časovací mechanismus.

Několik minut poté, co začali na policejní stanici bombu rozebírat, došlo k explozi, která usmrtila devět policistů a jednoho civilního úředníka. Italským anarchistům se podařilo tímto útokem skutečně zabít dvě mouchy jednou ranou, protože zároveň odhalili identitu policejního informátora. V roce 1916 provedl v Chicagu podobný, zmínku zasluhující útok, anarchista Nestor Dondoglio. Dondoglio byl italský kuchař, který používal pseudonym Jean Cronos. Poté, co se doslechl, že se ve městě bude konat velký banket, pořádaný místním arcibiskupem Mundeleinem, na který se má dostavit značný počet vysokého katolického kléru, dobrovolně se přihlásil s nabídkou, že věnuje svoje kuchařské umění do služeb církve a uvaří vybrané lahůdky, přičemž asi 200 hostům přidal do polévky obrovskou dávku arzeniku. Nakonec nezemřel nikdo, protože Dondoglio ve spěchu použil příliš velké množství jedu, které obětem způsobilo pouze akutní zvracení, během kterého vyvrhli rovněž zbytek jedu. Dva dny poté zemřel na následky otravy pouze jeden kněz, otec O'Hara, pastor z kostela sv. Matouše z Brooklynu v New Yorku, který byl ale také vězeňským kaplanem na Raymond St., který navštěvoval popravy. Dondoglio okamžitě po útoku uprchl na východní pobřeží, kde se skrýval u svých soudruhů ze skupiny až do své smrti do roku 1932.

Z této doby existuje velké množství příkladů povstaleckých anarchistických akcí. Bylo provedeno mnoho vyvlastnění a akcí propagandy činem. Rozsudky smrti nad Saccem a Vanzettim zafungovaly jako spouštěcí mechanismus pro celou vlnu aktivity. K pumovým útokům, protestujícím proti tomuto zločinu došlo i v Havaně, Montevideu a Buenos Aires. Anarchisté se expropriacemi a propagandou činem projeví také v Argentíně a Uruguayi. Nejznámějšími jsou Severino DiGiovanni a jeho soudruzi a také skupina Roscigna, Urionda, Malvicini Paredes a Vazqueze. Jak v Argentíně, tak v Uruguayi ale anarchisté v této tradici expropriací a propagandy činem pokračují až do dnešních dnů. V nedávné době prováděl expropriace Amanecer „el negro“ Fiorito a také Nuestro Urubú, který zemřel v rukou policie po jedné nezdařené akci. Dlouhou historii povstaleckého anarchismu má také Chile, včetně expropriací a propagandy činem až do dnešních dnů, kdy došlo k bolestným ztrátám jako v případě Mauricia Moralese¹ a soudruha, kterému nedávno vybuchla připravená bomba přímo v rukou – Luciana „Tortugy“ Pitronelliho².

Zde v Mexiku je expropriace neustále se opakující praxí, přestože obecně se k odpovědnosti za tyto akce nikdo nehlásí, s jedinou výjimkou skupiny Anonymní anarchistická akce z Tijuany, která se přihlásila k expropriacím ve svých komuniké. Není ani možné zapomenout na soudruha Mariana Sáncheze Anona, původem ze španělského Aragonu, který byl nejprve v exilu ve Francii a poté uprchl z Mas de las Matas po anarchistickém povstání z roku 1933 a našel útočiště zde v Mexiku po vítězství fašistického režimu Francisca Franca. Do této země přicestoval společně s Armonií de Vivir Pensando a skončil na zemědělské farmě v Santa Sabina a Chihuahue, kde osvědčil své znalosti zemědělství. Nikdy se ale nevzdal anarchistického ideálu a po nějaké době zahájil anarchistickou revoluční aktivitu v Mexiku.

Rychle začal organizovat dělníky proti vykořisťování a nakonec zastřelil vedoucího pracovní farmy. Byl na něj vydán zatykač a ukrýval se v Mexico City společně se soudruhem Diegem Franciscem Salas. Zde ale narazil na akční skupinu pěti španělských soudruhů, kteří se rovněž odmítali vzdát anarchistických ideálů a revoluční akce, což mexická vláda požadovala jako podmínku pro udělení politického azylu. Podíleli se na mnoha expropriacích až do neúspěšné operace v pivovaru Modelo.

Mariano Sanchez Anon byl nakonec zbaběle zrazen Anarchistickou Federací Centre a údajnou skupinou „Libertinské mládeže“ v San Luis Potosí, kteří vydali prohlášení, odsuzující expropriaci v pivovaru Modelo a obvinili španělské anarchistické emigranty, podílející se na této akci z toho, že jsou obyčejnými „gangstery“. Pokud byste si chtěli přečíst celé prohlášení, je k dispozici na internetu na stránce Biblioteca Virtual Antorcha. Anon a jeho soudruzi byli odsouzeni dokonce i některými španělskými anarchistickými emigranty, kterým se přezdívalo bomberos (- požárníci, protože vždy spolehlivě uhasili oheň, kdykoli se rozhořel), což byli notoricky známí velcí „svatí“ muži pasivního exilu, jako například Fidel Miró.

Je zajímavé, že v procesu přípravy této přednášky jsem narazil na cenný sice neuspořádaný, ale mnoho informací obsahující archiv, týkající se organizace CTAE, Technického výboru pomoci Španělům v Mexiku. V čele tohoto „výboru“ stál Juan Negrín, bývalý předseda španělské stalinistické republikánské vlády a bylo to pokračování Služby evakuace španělských uprchlíků, vytvořené ve Francii za vládní peníze.

Výboru předsedal José Pucho, který byl v kontaktu s několika ministerstvy a koordinoval příchod uprchlíků a jízdní řád pasažérských lodí Sinaia a Ipanema, které jej zajišťovaly. V rámci této práce byl také řečneme „spojen“ s mexickou vládou a řídil individuální půjčky, přidělování bytů, potravin apod. Výbor také přijímal finance od vlády, ministerstva zemědělství, koncernu Vulcano, nakladatelství Editorial Seneca, Instituto Luis Vives, Španělsko-mexické akademie a mnoha škol. Některé z těchto materiálů se nacházejí v publikovaných pamětech španělského exilu a přinášejí mnoho informací. Nejvíce překvapující je účast několika anarchistů na tomto výboru, kteří byli odpovědní za podávání zpráv o anarchistické aktivitě. Naleznete zde několik písemných zpráv Ricarda Mestreho, Fidela Miró a Adolfa Hernandezze, udávajících právě Mariana a jeho soudruhy, které označovali za „násilníky“, „válečnou sběh“, „zloděje“ a „bandity“.

Dnes revoluční expropriace stále zůstává zásadním způsobem financování anarchistických aktivit, jak ve prospěch akcí, tak vydávání anarchistické propagace, knih, časopisů apod. V oblastech jako je Řecko nebo Itálie, kde je povstalecký anarchismus vysoce aktivní, se mnoho soudruhů nachází ve vězení kvůli nezdařeným expropriacím jako Alfredo Bonanno³, Pipa Staicy, Christos Stratigopoulos nebo Giannis Dimitrakis⁴ – a jsou to mimo jiné také oběti mlčení a odsuzování ze strany „legálního anarchismu“. Soudruzi Claudio Lavazza, Giovanni Barcia a Gilbert Ghislain, povstaleční anarchisté z Itálie, jsou vězni španělského státu a stále zůstávají za mřížemi kvůli expropriacím. Ze stejného důvodu jsou rovněž vězněni Giorgio Rodriguez a Juan José Garfia, poslední soudruh je ve vězení od roku 1987. Je zde ještě mnoho a mnoho dalších soudruhů, na jejichž jména jsem si nevzpomněl. A to jsem ani nehovořil o Chile nebo Argentině.

Když tedy hovoříme o takzvaném „ilegálním anarchismu“, činíme tak, abychom upozornili na obří rozměr tohoto nesmyslu, ale také, abychom si uvědomili, že když tento eufemismus sám hovoří na téma povstaleckého anarchismu, je nutné vyjasnit validitu a objektivitu propagandy činem a expropriací, jejich soulad s anarchistickými principy a jejich pohyb v rámci hnutí utlačovaných, kde se nacházejí na ústupu i na vzestupu podle situace. Anarchisté by se neměli přesně z tohoto důvodu v žádném případě vrhat do akcí majících smysl pouze kvůli akci samotné. Nesouhlasíme se soudruhy, kteří podobně jako Miguel Amorós, sice tvrdě kritizují falešný „legální anarchismus“ a frašku fiktivních organizací, projevujících se pouze ústní a tištěnou propagandou, ale upadají přitom do obecných teorií o tom, že anarchismus celkově prodělal metamorfózu, která jej odvedla od cesty povstání a přeměnila na ideologii, která je cizí skutečným bojům.

Je sice pravda, že během takzvaného „anarchismu v období přechodu“ po porážce španělského anarchosyndikalismu, nastala v nejširších anarchistických řadách ideologická degenerace, která ztratila jakýkoli kontakt s realitou a úchýlila se k abstraktním idejím. Je

také pravda, že po porážce španělské revoluce nastoupil „anarchistický“ liberalismus, který tlačil na opuštění veškeré povstalecké praxe a položil základy pro dnešní humanistický a filantropický liberalismus, který je hlásán z kazatelen „oficiálního anarchismu“. Sám Amorós ale v mnoha svých kritikách povstaleckého anarchismu uznal, že za podmínek porážky a zmizení revolučního boje, je minimální organizace jedinou možností a rovněž zdůraznil nemožnost ofenzivního boje se systémem v obdobích potlačení obecného boje. Musíme se pak otázat, jakto, že právě v těchto obdobích krize a úpadku anarchismu se sice v omezených okolnostech, ale přesto v historii neustále objevovaly povstalecké formy boje, které bojovaly s našim nepřítelem těmi nejtvrďšími prostředky?

My nepřijímáme reformismus a evoluční teorie a psychologizující přístupy „legálního anarchismu“. Ale řešíme své dilema, zda bychom měli připraveni a ozbrojeni jen stát a čekat na dozrání „objektivních a subjektivních podmínek“, nebo zda máme podněcovat a provádět jiné vzbouřenecké akce, jež nás udrží naživu ve válce a neponechají nepříteli čas na oddych a nepřipustí ani jedinou sekundu smíru v boji s utlačovatelským systémem.

Věříme, že pro rozvinutí kritického myšlení je nutné, aby taktiky a metody odpovídaly specifické historické periodě, ve které se boj odehrává. Pokud se nám ale obecně nepodaří rozšířit povstalecké vědomí, tak se nepodaří zrekonstruovat reálné hnutí utlačovaných a pokud se toto nebude materializovat, tak nikdy nemůžeme rozšířit okruh svých akcí a dospět až k obecnému povstání. To jsou zásadní přísady, nutné pro zničení starého světa a totální destrukci utlačovatelského systému. Nechceme ale stát a čekat, až revoluční proces sám dozraje a nebudeme čekat, až revoluce sama přijde a nechceme spekulovat o tom, jestli přijde nebo nepřijde, protože vidíme, že všechny dosavadní revoluce – od Francouzské až do dnešních dnů, zdegenerovaly do reformistických, autoritářských a diktátorských procesů, které pouze posílily stát. Náš boj je stále veden pouze za naprosté osvobození, za Anarchii. O nic menšího nestojíme. Děkuji vám za pozornost.

poznámky k textu:

- termín *compañera, compañero or compañer@s* ve španělštině znamená něco mezi přítel kolega, soudruh, spřízněný. Nelze přesně přeložit.

1) Mauricio Morales, který zemřel v květnu 2009 po předčasném výbuchu bomby, kterou převážel na kole v Santiagu de Chile. Bomba byla určena pro vězeňskou akademii.

2) Luciano "Tortuga" Pitronelli, kterému předčasně explodovala bomba v jeho rukách, když ji umisťoval k bankomatu v Santiagu de Chile. V současné době (duben 2012) je stále v držení nepřátel.

3) A. M. Bonanno uvězněn za expropriace je v současné době (duben 2012) propuštěn.

4) Giannis Dimitrakis uvězněn za expropriace je v současné době (duben 2012) čerstvě propuštěn.

**Tato publikace není zboží.
Nekupuj ji ani neprodávej.
Pouze volně sdílej.**

**První české vydání zpracoval v dubnu 2012
kolektiv Anarchokomunistická alternativa (AKA)**

**Toto vydání zpracovalo v září 2019
Nakladatelství Subverze**

subverze.noblogs.org

subverze@riseup.net